

## VARAŽDINSKE CEHOVSKE ZASTAVE

### *Problem zaštite tekstilne građe*

Kulturnopovijesni odjel Gradskog muzeja Varaždin pripremio je u povodu Dana zaštite spomenika kulture izložbu Varaždinskih cehovskih zastava sa željom da se na njihovom primjeru prikaže zabrinjavajuće stanje tekstilne građe na varaždinskom području.

Tekstilna zbirka ovog najstarijeg odjela varaždinskog muzeja sadrži veći broj raznovrsnih odjevnih predmeta i odgovarajućih modnih dataka, vojničkih uniformi, svilenih tkanja i raznih veziva, starih sagova, misnog ruha i vrijednu zbirku zastava koje su u najlošijem stanju i zahtijevaju hitnu intervenciju na njihovoj obnovi i zaštiti.

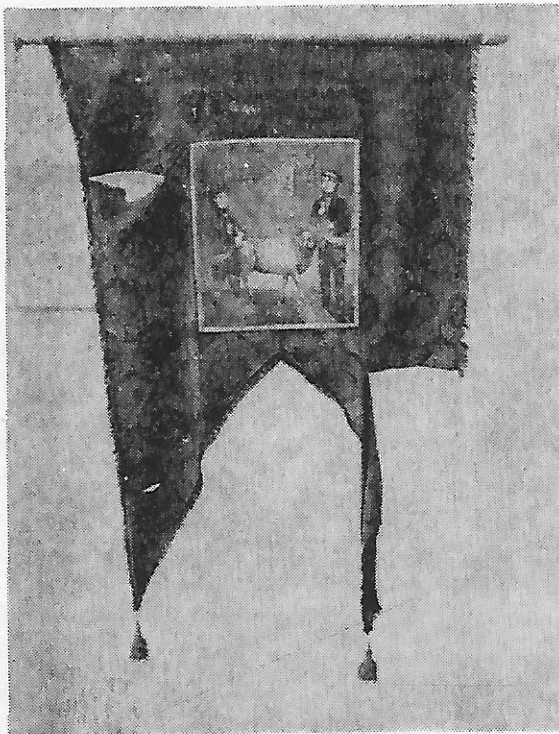
Zbirka od tridesetak zastava dijeli se na: cehovske, gradske, županijske, varaždinske građanske čete, streljačkog društva, dječjačke osnovne škole i vojničke.

Najveću grupu čine zastave varaždinskih cehova.

U prošlosti Varaždin je bio važno obrtničko središte, te su mnogobrojni i raznovrsni cehovi igrali značajnu ulogu u gradu. Jedno od najvažnijih obilježja svakog ceha bila je cehovska zastava. Obično se čuvala u župnoj crkvi sv. Nikole pokraj oltara sveca zaštitnika ceha, a nosila se na svim cehovskim svečanostima, procesijama naročito na Tijelovo, a iza nje stupali su majstori sa svojim obiteljima, naučnici i djetići.

Članovi ceha poklanjali su zastavi veliku pažnju. Zbog čestih nošenja dolazilo je do njezinog oštećenja, tada su je popravljali ili su naručivali izradu novih. Tako se događa da su u zbirci sačuvane dvije ili više zastava istog ceha.

Cehovske zastave bile su izrađene iz skupocijenih materijala, obično iz svilenog damasta ili brokata, bogato ukrašene vezom, svilenim resama i pozamanterijom. Sa svake strane zastave, u njenom središnjem dijelu bila je ušita slika; ulje na platnu, s prikazom sveca zaštitnika ceha s jedne i obilježjima djelatnosti ceha s druge strane. Često se na zastavi nalazi izvezen latinski ili hrvatski tekst posvete ili molitve, godina izrade, ime »cehmeštra« (cehovskog starješine) ili darovatelja.



*Zastava mesarskog ceha iz 1832. god.  
(foto: D. Putar)*

Nestankom cehova važnost su izgubili i njegovi simboli, među njima i zastave koje su svoje mjesto našle u muzejskim zbirkama.

S obzirom da se radi o zastavama starim sto i više godina, koje su tokom vremena bile podvrgnute raznim mehaničkim, kemijskim i fizikalnim oštećenjima pod utjecajem prašine, vlage, svjetla, zaražene gljivicama i bakterijama, napadnute insektima, te da su visjele kraj crkvenih oltara, a neke u muzejskom postavu, što je uz sam prirodni proces starenja doprinjelo raspadanju njihovih materijala. Obim oštećenosti zavisio je od opsega djelovanja ovih negativnih činioca, te o stanju u kojem je zastava stigla u muzejski inventar.

Pošto se radi o vrijednom povijesno-umjetničkom materijalu, odnosno o dragocjenim spomenicima naše prošlosti naš je zadatak obnova



## MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kutina, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice i Virje)

### UREDNIŠTVO

Ljerka Albus, Darko Sačić, Mirjana Dučakijević, Magdalena Lončarić, Marina Šimek

Odgovorni urednik: Darko Sačić

Prelom: Uredništvo

Naslovna stranica: Darko Sačić

Fotografija — Davor Putar

Muzejski vjesnik izlazi jedanput godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Glasilo solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

Za sadržaj priloga odgovaraju autori.

Nakladnik:

Gradski muzej Varaždin

Za nakladnika: Darko Sačić

Tisak: »Zrinski« Čakovec

Broj 10 — Ožujak 1987.

God. X

Naklada 800 komada

Naslovna stranica: S izložbe »40. godina arheoloških istraživanja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj«

Prijevod: Željko Grabar, Vid Lončarić, Ljerka Perči, Marina Šimek, Vesna Šimunić

GRADSKI MUZEJ VARAŽDIN  
ARHEOLOŠKI ODJEL

15644